

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček, račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 23

Gorica - 5. junija 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Zgodovinske politične odločitve v Evropi

Mala revolucija v Parizu

V svojem predzadnjem političnem pregledu smo omenili, da stojimo v Evropi pred važnimi političnimi odločitvami. Napovedane zgodovinske odločitve so v preteklem tednu res padle. Dne 23. maja so se zbrali v prestolici zapadne Nemčije, v Bonu, zunanji ministri Amerike, Anglije in Francije: Acheson, Eden in Schuman. Spočetka so se pojavile take ovire, da so pesimisti v sobotnem tisku že napovedovali, da bo podpis posebne mirovne pogodbe zapadnjakov in Zahodne Nemčije, ki je bil določen za ponedeljek 26. maja, odložen. Predvsem je hotela Sovjetska Rusija še v zadnjem trenutku preprečiti podpis posebne pogodbe z Zapadom; v soboto je namreč izročila zapadnim državam svojo tretjo noto ter jih pozvala, da se nemudoma skliče konferenca štirih zunanjih ministrov, ki naj sklene skupno mirovno pogodbo z združenjo Nemčijo. Moskovski manever ni mogel imeti uspeha, čeprav je danes v Angliji, Franciji in zlasti v Nemčiji še zelo veliko kalinov, Bevanistov, Schumacherjev, Mochov, ki se vedno in zopet radi lovijo na kremelske limanice, ker jim notranja politična prestrastna borba za oblast zatemnjuje jasn pogled na zelo zapleteni zunanje-politični položaj. Uspešna borba proti makjavelističnemu Kremlju pa zahteva hladnega, mirnega in treznega preudarka. Neutajljivo dejstvo vse povelje mednarodne politike je, da je edino le Kremelj kriv za strahovito oboroževanje obeh blokov, svojega in zapadnega; izven vsakega dvoma je, da se Zapad proti svoji volji mora oboroževati in krepiti svojo obrambno sposobnost proti Kremlju, ki hoče cel svet podvreči politiki »pokopališča«, kakor je pred dvema mesecema Acheson označil moskovsko boljševiško politiko. Zgodovina se vendar vedno in zopet ponavlja: Hitler je s svojo neumno in surovo politiko v zasedenih pokrajinah Rusije pomagal Stalinu, da se je boljševiška armada, ki se je spočetka dolgo časa predajala Hitlerju v milijonskih množicah, ponovno duhovno in moralno okrepila ter Hitlerjevo armado pri Stalingradu, Leningradu in pred Moskvijo zlomila in v svojem pohodu od vzhoda na zapad z veliko vojaško in materialno pomočjo Amerike in Anglije končno premagala. Napake, ki jih je delal Hitler v razmerju do boljševiške Rusije, dela danes Stalin napram Zapadu. S svojo napadalno, skoz in skoz dvolično politiko, ki jo je pa danes že vsak politično zrel človek spregledal, ustvarja on sam vse pogoje, da se Zapad vedno bolj politično in vojaško krepí. Zapada Stalin s svojo surovo, nečloveško politiko ne more več strahovati. Čarobna sila terorja in ustrahovanja je izgubila svoje učinkovitost. Odločni nastop Trumanov na Koreji je vsaj v mednarodni politiki in v močeh, ki jo vodijo, največjo silo Kremlja, namreč strah, smrtno zadel. Drugi udarec pa je doživel Kremelj v San Francisku, ko se je morala mnogoštevilna ruska delegacija sramotno odstraniti s konference, ker ni mogla preprečiti sklepa miru z Japonsko. Še huji udarec pa je doživel Kremelj 26. maja, ko je bila strahovitim oviram v brk in tik pred nosom njegovih stotin divizij podpisana posebna mirovna pogodba z Zapad-

no Nemčijo. Vse grožnje Ulbrichta in drugih vodilnih komunistov vzhodne Nemčije, ki govorijo pa le v imenu Kremlja, niso nič zalegle. Vsi pozivi na generalni štrajk in na revolucijo proti Adenauerjevi Nemčiji so ostali neučinkoviti, čeprav je prestrastni Schumacher, bolni glavni voditelj nemških socialdemokratov, najmočnejše nemške opozicijske stranke, proti svoji najboljši volji in sovraštvu do boljševizma, vendar nehoti postal orodje Kremlja in njegovih interesov. Dr. Kurt Schumacher je namreč 22. maja, dan pred prihodom zapadnih zunanjih ministrov v Bon, podal naravnost bolesto izjavo: »Kdor se strinja s pogodbo Zapadne Nemčije z zapadnimi državami, preneha biti Nemec.« Na zadnji konferenci z zapadnimi komisarji, ki se je vršila isti dan, je Adenauer na to izjavo mirno, a z boleščjo v duši, od-

govoril: »Obžalovanja vredno je, da se voditelj opozicije prilagodi razlogom in tonu izražanja gospodov Grotewohla in Ulbrichta.« Voditelj socialnih demokratov je pokazal, da je nemška nacionalistična desnica z istimi besedami označila njegove prednike, socialne demokrate, ki so v zavesti polne odgovornosti podpisali versalsko mirovno pogodbo po prvi svetovni vojni. Tik pred podpisom pogodbe, v ponedeljek, pa so nastale težkoče za podpis tudi v samem taboru zapadnih zaveznikov. Francoski kabinet je imel v enem dnevu namreč kar tri seje, ki so se pečale s podpisom pogodbe, in poslal svoje sklepe Robertu Schumanu v Bon, ki jih je moral predložiti svojima tovarišema Edenu in Achesonu. Končno se padle vse ovire in pogodba je bila podpisana pretekli ponedeljek, kakor je bilo določeno.

Posledice nemško-zapadne pogodbe

Zapad pričakuje izredno vroče politično poletje. Kremelj bo pač poizkusil vse in bo svoje rušilne akcije stopnjeval do vrhunca, da prepreči vsaj ratifikacijo nemške pogodbe po odgovornih parlamentih v Ameriki, Angliji, Franciji ter v Nemčiji, če že ni mogel preprečiti dogovorov, ki so jih sklenile odgovorne vlade štirih držav. Splošno mnenje v Ameriki in drugod je, da bo Kremelj gnil in zaostрил mednarodni politični položaj na las do vojne nevarnosti, a prav tako prevladuje na drugi strani gotovost, da vojne ne bo riskiral. Najprej je Kremelj na sklep pogodbe odgovoril tako, da je hermetično zaprl demarkacijsko črto med svojo cono in conami zapadnjakov v Berlinu. Prehod con je dovoljen le s posebnim dovoljenjem. Na drugi strani pa je pogodba Evropske obrambne skupnosti, ki je bila svečano podpisana v Parizu dan po nemški pogodbi, to je 27. maja, resno opozorila Kremelj, da pomeni vsak napad na Berlin istočasno napad na evropsko obrambno skupnost, atlantsko zvezo in zlasti na Anglijo in Ameriko. Anglija in Amerika sta s tem potom imenovane pogodbe prevzeli še posebno jamstvo za Berlin in za celotno evropsko obrambno skupnost, ki jo tvorijo Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg. V Vzhodni Nemčiji se upostavi ob medconski meji z Zapadno Nemčijo petkilometerski pas, ki bo bržkone utrjen in zaščiten; prav tako je boljševiška Nemčija pretrgala telefonsko zvezo med zapadom in vzhodom; sovjetske obmejne oblasti zlasti ovirajo tudi avtomobilski promet ameriških in angleških sedebnih sil na največji cesti Berlin-Helmštadt. Komunistična stranka Vzhodne Nemčije si je prisvojila zgoraj imenovano Schumacherjevo izjavo. »Sramotni dokument«, pravi uradno poročilo tiskovnega urada vzhodno-nemške komunistične stranke, »je podpisan: Adenauer ni več Nemec«. Poročilo se nadaljuje in pravi: »Nihče od Nemcev ne sme več imeti ozirov do tega agenta dolarske diplomacije. Novo geslo je: Proč z Adenauerjem. To je krik borbe, ki bo spremenil veter protesta v vihar, ki bo zdrobil izdajalec

domovine in sramotni dokument. Tu gre že za neposreden poziv na umor Adenauerja in drugih nemških politikov, kar je svoj čas delala desnica proti socialnim demokratom, ki so izvrševali versajsko mirovno pogodbo. Ti satanski izbruhi iz boljševiškega duhovnega podzemlja pa istočasno dokazujejo, kako težko je zadela moderno apokaliptično zver zgoraj imenovana zapadno-nemška pogodba.

25. majnik leta Gospodovega 1952 ostane zapisan z velikimi črkami v zgodovini tržaških Slovencev. Naša slovenska tržaška dežela je obračunala s komunizmom! Izmed štirih slovenskih občin so danes tri popolnoma slovenske! To je dejstvo, ki jo tržaškim Slovincem samo v čast!

Najlepši uspeh imamo v občini Nabrežina-Devin, kjer so slovenski glasovi v veliki nadmoči nad italijanskimi in kominformističnimi. Tako je ta občina danes v popolnoma slovenskih rokah in narodno zavredna nova občinska uprava bo znala izbrsati vse tuje madeže, ki so se v zadnjih letih pokazali na tem našem najlepšem morskem obrežju! Prijatelji nam pravijo, kako veliko narodno veselje je nastalo dan po volitvah po vsej devinsko-nabrežinski občini. Tako popolne zmage nad obema nasprotnikoma si pač ni predstavljal najvišji slovenski optimist! Podobno je bilo oni večer v občinah Zgonik in Repentabor. Znani Ado Slavec je s svojimi ljudmi seveda delal in napovedoval vse drugačnt konec, toda ni vsak dan nedelja! Tudi v Zgoniku je večina volivcev tako mislila kakor je pravemu Slovincu samo v čast! »Delo in njegovi seveda govorijo in pišejo, da je naša zmaga le sad goljufij in drugih takih sovjetskih manevrov proti resnici. Lepe slovenske zastave, ki so en dan po volitvah zavirale po teh naših slovenskih vaseh, pa naj ostanejo potomcem v dokaz, da fašizem in komunizem nista izkopala groba naši odločni in vedno živi narodni zavesti!

Vsi pravi Slovinci, prijatelji »K. glas«, z veseljem pozdravljamo naše brate na tržaškem Krasu in jim čestitamo k velikemu dnevu, ki pomeni rešitev naše slovenske obale! To je sad naše slovenske skupnosti! To je sad naše prave domovinske

Preteklo soboto je zapustil Evropo dosednji vrhovni komandant vseh oboroženih sil atlantskega pakta Eisenhower. Mož bo slekel vsaj za enkrat svojo vojaško uniformo, če ga bodo v mesecu juliju izvolili na kongresu republikanske stranke za predsedniškega kandidata, kar je skoraj gotovo. Med tem je že prisel v Ameriko in je imel svoje razgovore s Trumanom v nedeljo in danes, njegovo mesto pa je že zasedel novi vrhovni komandant in sicer general Ridgway, ki je odstopil svoje mesto na Japonskem in na Koreji, generalu Clarku. Francoska komunistična stranka je dobila neposreden ukaz iz Moskve, ki ji je bil izročen po njenem članu Andreju Billouksu, ki se je mudil zadnje dni v Moskvi, naj začne z novo, to je revolucionarno taktiko svoje poslanstvo za mir in borbo proti oboroževanju v Franciji. Generalni tajnik francoske komunistične stranke Duclos je takoj izvršil moskovski ukaz in po komunističnih listih pozval Parižane, da se zberejo na trgu Republike. Novi poveljnik Ridgway je prisel v Pariz 27. maja in 28. maja so se vršile na raznih mestih demonstracije proti »bakteriološkemu morilecu« v Koreji. Ridgway je služil le kot povod, dejansko je šlo le za pravi revolucionarni poizkus in komplot proti varnosti republike ter prevzem oblasti po komunistih. Demonstracije je vlada prepovedala, a komunistični listi so kljub temu pozivali prebivalstvo na demonstracije. Zaradi teh pozivov je bil že prej aretiran urednik glavnega glasila francoskih komunistov, Andrej Stil. Upor dne 28. maja je volil iz avtomobila sam generalni tajnik francoske komunistične stranke, poslanec Duclos. Delavstvo se pa ni odzvalo nespametnim pozivom svojih voditeljev, le aktivisti-škvadrasti

so se morali povelju stranke podvreči in zato je prišlo do močnih izgrediv na raznih mestih Pariza. Škvadrasti so bili dobro oboroženi z raznimi železnimi pripravami za rušenje cest, z žebeljastimi palicami, in z napisi »Ridgway v Ameriko« in »Osvobodite Stila«. Nasprotniki komunistov pa so nabili pozive »Stalinisti v Moskvo«. Okoli 10. ure zvečer je bil povsod vzpostavljen red in mir. Pinayeva policija je bila kos položaju. Izgleda, da se je Kremelj ustrašil ozdravljenja in okrepitve Francije pod spretnim vodstvom Pinaya, ki je znatno okrepil položaj svoje stranke, vlade in Francije po zadnjih volitvah v drugo francosko zbornico, svet republike, kar je eden najbolj razveseljivih pojavov v zadnjih mesecih. Frank se je dvignil, cene so začele padati, parlament je odobril razpis notranjega posojila; degolistična stranka doživlja težko krizo, v korist Pinaya je izgubila 9 poslanskih mest, večina poslancev od De Gaulla zahteva, da podpre pametno gospodarsko politiko Pinayeve vlade. Poleg tega hoče Kremelj oslabiti zapadne države in ustvarjati v njih zmedo, da bi lažje dosegel svoje cilje v Nemčiji. Dogodki 28. maja v Parizu so zopet dokaz rušilne boljševiške politike, na drugi strani pa je Kremelj v Parizu doživel velik poraz. Rezultat pariških nemirov je tale: nek komunist iz Alžira je obležal mrtev, ranjenih je bilo par stotin ljudi, aretiranih je bilo do 1000 komunistov, policija pa je trajno pridržala v zaporu le 140 demonstrantov. Med aretiranimi pa je tudi sam generalni sekretar Duclos. Politično pa je najvažnejše dejstvo, da se je generalni štrajk, ki ga je organizirala komunistična stranka, ki jo po aretaciji Duclosa vodi znani revolucionar Marty, popolnoma ponesrečil. V soboto pa je policija v Parizu in drugih večjih mestih napravila policijsko preiskavo v vseh komunističnih organizacijah, zlasti pa na sedežih komunistične stranke. Na sedežu stranke v Parizu si je morala policija priboriti vstop v strankine urade s silo. Zaplenila je par ton dokumentov, ki bodo služili kot dokazni material za proces proti Duclosu, Stilu in drugim komunistom. Mnogi so mnenja, da bo komunistična stranka razpuščena. Še bolj važno pa je, da so se vse te preiskave izvršile skoraj brez incidentov, kar pomeni, da komunistom množice ne sledijo več in da jih ne morejo razgibati in navdušiti zase. Policija tudi ni napravila nobene preiskave na delavskih sindikatih, ker se je delavstvo v celoti postavilo komunistom po robu.

Mi katoliški Slovenci predobro vemo, da ta naša izjava nikakor vsem ne ugaja, toda nam ne ugaja njihovo ravnanje. Tako v Trstu kakor po vsej občini ste »neodvisni« italijanski zavisniki prav dobro poznali naše nesporno pravilno stališče in kljub temu ste rušili naprej slovensko skupnost in ji radi velike narodne nezvesti nekaterih Brežanov ukradli zmago nad kominformisti. Vi, »neodvisniki« ste katoličani, toda najprej ste protislovenski in potem protikomunistični! To je obsodba, ki se več ne izbriše kakor se ne izbriše naš poraz 25. majnika!

Ne za voden tolažbo ampak za nepristransko zgodovino pa zapišemo kljub vašemu izdajstvu, da so vasi Gročana, Draga, Boršt, Dolina, Mačkolje, Prebeneg popolnoma slovenske, da še več, katoliške! V teh vaseh imamo na petih voliščih skupno 286 glasov več kakor komunisti! Od naše slovenske skupnosti in nepopustne katoliške odločnosti je sedaj odvisno, kakšen bo spopad v dolinski občini čez štiri leta.

Tržaške volitve

Ljubezni, ki je nikoli ne sme kaliti nobena razlika! Naj živi naša slovenska skupnost! Naj živi naš slovenski tržaški Kras!

OBČINA DOLINA. Popolnoma drugače pa se je zgodilo v tržaškem Bregu. V mnogih vaseh dolinske občine še danes vihrajo rdeče partijske zastave s srpom in kladivom. V dolinski občini so zmagali kominformisti. V vsej občini je bilo, sedem volišč. Na petih voliščih je zmagala lista slovenske skupnosti, edino na dveh voliščih v Boljuncu je zmagala komunistična partija in to v taki premoči, da je podrla našo zmago po vseh drugih vaseh. Radi resnice in dobrega imena Boljuncanom povemo, da je slovenska skupnost dobila v tej vast 239 glasov in to so po veliki večini glasovi domačinov-Boljuncanov! Toda na boljuncem volišču so volili tudi občani iz vasi Log, Domijo in Kremenka. V teh vaseh ni skoro nobenega verskega življenja, niti službe božje, ker nimajo svojih cerkvic. Zato v teh vaseh tudi ni nobene narodne zavesti, ne slovenske, ne italijanske in v taki kalni vodi je dober lov samo za brez-narodni materialistični komunizem!

To je naša prva ugotovitev, druga pa je sledeča: lista »neodvisni« zavisnikov je dobila v vsej občini 150 glasov. Nam pa manjka za zmago nad komunisti samo 62 (dvainšestdeset) glasov. Ali zdaj vidite, kdo je kriv? Kriv je dolinski občinski g. tajnik, njegovi sinovi, dva kandidata, ki sta od šestih edina ostala na listi »neodvisni«, krivi so vrhovi tržaške »krišćanske demokracije«, ki so z denarjem in s slabimi protislovenskimi nasveti podpirali dolinske neodvisnike. To je stvarno mnenje vseh drugih slovenskih časopisov in to je mnenje samega dolinskega župana, ki je javno govoril, da so jih »neodvisni« rešili gotovega poloma.

Praznik sv. Trojice

Iz svetega evangelija po Mateju
(28, 18-20)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode: kršćite jih v Imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spoštovati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

NAJVEČJA SKRIVNOST

En Bog je, v Bogu pa so tri božje osebe. To je skrivnost današnjega praznika, to je ena temeljnih resnic naše svete vere, katere smo se naučili že v otroški dobi. Velika skrivnost je to, katere razumeti ne moremo. Skrivnost, ki posega v notranje življenje samega Boga. Mi, končni, omejeni, Bog neskončen, neomejen, zato je pa ta skrivnost toliko bolj zaprta našemu razumu.

Veliki sveti Avgustin je razmišljal to skrivnost in ji hotel priti do dna. Sprehajal se je ob morskimi obali in videl otroka, ki je v malo jamico hotel spraviti vse vodovje morja. Avgustin se je čudil temu početju in skušal malemu otroku dopovedati, da je to nemogoče. A ta mu odgovori, da bo uspel preje spraviti vodo morja v malo jamico kakor pa Avgustin razumeti skrivnost Trojice, katere ni možno razumeti.

Ker ne razumemo, moramo verovati, ker je to skrivnost jasno razodel Kristus. Ob njegovem krstu so se razodele Tri božje osebe, ob njegovem spremenjenju na gori Tabor tudi. Poslanstvo, ki ga Gospod izroči apostolom pred odhodom s tega sveta obsega kršćevanje v imenu vseh treh božjih oseb. Jezus jasno govori o Očetu, ki ga je poslal, s katerim sta eno, in o Svetem Duhu, ki ga bo on, skupaj z Očetom poslal.

Vse dolgujemo Presveti Trojici. Oče nas je ustvaril, Sin nas je odrešil, Sveti Duh nas posvečuje, delež nam milosti in razsvetljenja. Najvažnejše stvari v našem življenju so zakramenti, sredstva milosti, ki se dele v imenu Presvete Trojice. Ime Presvete Trojice bo klicano nad nas ob našem odhodu s sveta. Saj je ob tem najodločilnejšem trenutku našega življenja obnova vere v Presveto Trojico Cerkev povod za molitev in prošnjo za dušo: »Čeprav grešnik, vendar Očeta, Sina in Svetega Duha ni zanikal, marveč veroval!«

Naše dolžnosti do te skrivnosti poleg trdnega verovanja so še, da *mišljimo pogosto na to resnico*, posebno, kadar delamo znamenja sv. Kriza, s katerim javno izpričujemo in imenujemo ime Presvete Trojice. Ne sramujmo se javno delati znamenja svetega Kriza! Ne le zjutraj in zvečer, ne le pred jedjo in po jedi, marveč tudi pred začetkom dela, v skušnjajah, težavah, v najhujših preizkušnjah!

Kadar molimo molitev: »Slava Očetu in Sinu in svetemu Duhu«, jo molimo s čustvi ljubezni in hvalnosti do Presv. Trojice. In kar je največ: vedimo, da Presveta Trojica *prebiva v nas*, kadar smo v milosti božji! A to za ceno naše ljubezni: »Ako me kdo ljubi, bo moje besedo spoštoval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala« (Jn 14,23). In ne omadežujmo nikdar svete podoobe božje Trojice v nas, marveč bežimo pred nevarnostmi, ki bi mogle izbrisati sveto znamenje božje Trojice v naši duši!

Iz srca goreče pa molimo in počastimo sveto skrivnost: »Slavljena bodi sveta Trojica in nedeljiva enota: hvalimo jo, ker nam je skazala svoje usmiljenje« (Tob 12,6. — Vstopni spev mašne liturgije).

Nitti je pa star mož, bivši predsednik poslanske zbornice v Rimu, socialist, v Italiji spoštovana oseba).

Po svojih časnih so pred volitvami tako komunisti kakor njih vredni tovariši levičarski socialisti nešteto krat zatrjevali ljudstva, da oni ne ogrožajo vere, da zagotavljajo spoštovanje do nje, da ne bo nobenega preganjanja Cerkve če oni zmagaajo in so se farizejsko zgražali nad škofi in duhovniki, ki so vernike svarili, naj ne verujejo sladkim obljubam brezvercev.

Tako so lovili kaline na glasovanje za listo Campidoglio, pod katero so se skrivali in se skrbno varovali pokazati svoj znak: srp in kladivo.

A — še predno so začeli volitve, so po volilnih lokalih pokazali, kako spoštujejo

Začetnika naše vere in Ustanovitelja božje Cerkve. — Kaj bi bilo, ako bi pri volitvah zmagaali in zasedli Kapitol (palaco rimskega županstva)? Če že na voliških niso hoteli videti Kristusa, ali bi ga trpeli v svojih sejnih dvoranah, po šolskih sobah, po bolnišnicah?

V samem Rimu so dobili združeni komunisti in levičarski socialisti 306.940 glasov pri teh volitvah. Zelo verjetno je, da je bila vsaj tretjina teh glasov dana od katoličancev, ki sem ter tja tudi še v cerkev hodijo, a Cerkve ne ubogajo in nič ne dajo na Jezusov opomin: »Varujte se volkov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih! Po njih sadovih jih boste spoznali.«

Da bi bili vsaj mi Slovenci na Goriškem bolj modri kot so ti zapeljanci!

ZDRUŽENI PEVSKI ZBORI PRI »PASIJONU« V STANDREŽU

XXX. svetovni evharistični kongres v Barceloni

V dneh od 27. do 31. maja se je vršil na Španskem po dolgem presledku (zaradi nove svetovne vojne) spet mednarodni evh. kongres v obrežnem mestu Barceloni. Iz vsega še prostega sveta je prispelo vsaj pol milijona vernikov počastit evharističnega Kralja in molit za svetovni mir. Dospel je tudi papežev legat, kardinal Tedeschini, ki je zastopal sv. očeta in vodil kongres. Mesto je nadelo svoje svatovski oblačilo, bajna je bila razsvetljava, prekrasno so bile okinčane vse ulice in trgi, bleščeče ozaljšane vse barcelonske cerkve, v katerih so posamezne narodnosti imele svoje pobožnosti, in po največjih dvorinah mesta so se vršila študijska predavanja, ki so se vsa vrtela okrog temeljne misli: Evharistija je najmočnejše sredstvo, ki pripomore posameznikom do mira z Bogom, obenem je tudi gotovo sredstvo, da bo mir Gospodov prišel v družine, vasi, države, v socialne odnose med stanov in s tem tudi v meddržavne odnose.

Po prihodu legata sv. očeta se je v katedralni cerkvi izvršila svečana otvoritev

kongresa v pričo raznih kardinalov, okrog 400 škofov, nešteti duhovnikov, vseh državnih in mestnih zastopnikov ter nepregledne množice vernikov v cerkvi in vseh bližnjih ulicah in trgih. Povsod napeljeni zvočniki so igrali na tem kongresu veliko vlogo.

Prav posebna je bila slovesnost v soboto, 30. maja, ko je bilo v mašnike posvečenih kar en tisoč novih duhovnikov hkrati, da napolnijo vrzeli med dušnimi pastirji v Španiji, ki so tam nastale v državljanski vojni, ko so komunisti pomorili vse, kar jim je prišlo v pest.

Veličastna je bila zadnjega maja sv. maša legata na največjem barcelonskem trgu in popoldanska nedogledna procesija, v kateri je korakalo 400 tisoč vernikov pojočih v vseh mogočih jezikih čast v sv. Hostiji skritemu Bogu, in ponižno prosečih za svetovno pomirjenje med vsemi ljudmi.

Ob koncu je pa še sv. oče spregovoril po radiu kongresnikom in z evharističnim blagoslovom blagoslovil po svojem legatu navzoče in vse ljudi in narode sveta.

Binkoštni prazniki v Gorici

Letošnji binkoštni prazniki so bili v Gorici posebno slovesni. Predvsem so nam bili vsem še v živem spominu lanski Binkošti, ko smo bili zaradi nadškofove holedni brez sv. birme. Zato smo letos s tem večjim veseljem imeli v svoji sredi novega nadškofa, ki je letos na ta praznik prvič javno delil zakrament sv. birme v gorški stolni cerkvi. Birmanecv je bilo manj kot druga leta. Tudi tu se čuti brezposelnost, ker starši ne morejo opraviti svojih otrok, kot bi radi, in pa vojna leta, ko je bilo manj otrok rojenih.

Izrednost letošnjih binkoštnih praznikov pa je bil slovesni uradni začetek proslav dvestoletnice ustanovitve gorške nadškofije. Na Binkošti zvečer po slovesnih večerjavah je prevz. g. nadškof s slovesnim nagovorom otvoril proslavo, ki se bodo po vsej nadškofiji praznovala vse leto. Ob tej priliki so prišli v stolnico kot povabljeni gostje zastopniki najvišjih oblasti v deželi: demokrščanski poslanec ekscel. Baresi, podtajnik, prefekt dr. Gianmichele, predsednik province dr. Culot, zastopnik občine župan dr. Bernardis in številni drugi, ki so zavzeli prostore v nalašč zanje pripravljenih kloph. Poleg zastopnikov oblasti so prišli tudi zastopniki raznih cerkvenih organizacij z zastavami. Tudi naša Mar. družba je prišla s svojo zastavo. Kar je ostalo prostora, je zasedlo ljudstvo, ki je prihitelo ta dan v cerkev v večjem številu kot običajno ob takih prilikah. V presbiteriju pa so bili okrog g. nadškofa zbrani dejanski in častni kanoniki stolnega kapitlja in številni drugi monsignorji in duhovniki.

G. nadškof je v svojem govoru omenil najprej veličino praznika, ki smo ga v ne-

deljo obhajali, nato pa se je spomnil pok. nadškofa Margottija, ki je prvi hotel in zasnoval praznovanje dvestoletnice gorške nadškofije. Ker njega ni, bomo pa mi izpolnili njegovo zamisel, je pripomnil msgr. Ambrosi. Nato je opomnil, kakšne so bile razmere, v katerih je pred dve sto leti nastala gorška nadškofija. Bogu bodi hvala, je dejal nadškof, da sta takrat vladali dve veliki osebnosti, ena Cerkev, druga avstrijsko državo, papež Benedikt XIV. in pa cesarica Marija Terezija. Ta dva sta hotela, da se je nova nadškofija ustanovila za blagor vernikov, ki so prišli pod novo škofijo. Ko pa bomo letos praznovali dve-

VERSKA POMLAD v Severni Ameriki

Zdi se, da je duhovna stiska našega časa znamenje težke krize, v katero je zašel svet potem, ko se je naveličal tavati po gluhi lozi grobega izživljanja. Iz te stiske vodi ena sama pot: v odrešujočo duhovnost, katere zadnji cilj je — Bog. Mnoga znamenja kažejo, da sredi sodobnega materializma v življenju narodov, že brsti verska pomlad.

Nikjer ni mogoče tega razvoja lepše opaziti kot v Združenih državah. Malo kje na svetu namreč vlada večja resnična verska svoboda, o kateri govorijo moderne ustave, kot v Združenih državah. Če kje, je tam vsakdo popolnoma svoboden, da dela, kar hoče po svoji glavi in željah, kot sam hoče. Take svobode, kot vlada v Združenih državah, mi marsikje niti razumeti ne moremo, saj je ni naš narod še nikdar in nikoli užival. Eno pa lahko razumemo, da se prav v taki sredini najpristnejše kažejo one silnice življenja, po katerih moramo soditi kako družbo. Poročila, ki prihajajo iz Združenih držav in slone na točnem opazovanju ameriškega življenja, govorijo o verski pomladi, ki vzbuja mnogo upanja na boljše čase.

Pred nedavnim je ugledni dnevnik »Christian Science Monitor« prinesel članek, v katerem govori o tem, kako tesne postajajo Amerikancem njihove cerkve, kar se bo najbolje pokazalo za velikonočne praznike. »Preko trinajst milijonov Amerikancev bo na ta dan napolnilo naše cerkve... Največje katedrale bodo pretesne, duhovnikov bo premalo za spovedovanje in od trikrat do petkrat bodo na ta dan duhovniki brali svete maše, od jutra do večera. Če bo lepo vreme, se bodo tisoči vernikov zbrali ob zasilnih oltarjih na prostem. Ameriško ljudstvo bo prosilo Boga za ves svet miru...« Ali ni to znamenje nove verske pomladi?

In dodajmo temu še ugotovitve ankete, ki jo je pred kratkim izvedla v Združenih državah časopisna agencija »Associated Press«: kot cerkve tako so tudi teološke fakultete na ameriških vseučiliščih postale pretesne za množico slušateljev, ki se leto za letom v večjem številu vpisuje nanje. Ameriško izobraženstvo je željno duhovnosti in hrepeni po rešitni moči vere, ki osvobaja človeka morečega pritiska materializma. Morda se to kaže najbolj v popularnosti, ki jo doživljajo v Združenih državah radijske oddaje »Klic po Bogu«, o katerih smo v našem listu že poročali. Če prelistavaš ameriške knjigotrske vestnike, te morajo presenetiti visoke številke naklad verskih knjig, predvsem sv. pisma. Mnoga slovstvena dela, ki jim slovstvena kritika priznava, da so katoliške umetniške, so na ameriškem knjižnem trgu po mesecu in mesecu med prvimi »best seller-jie«, med knjigami, ki gredo pri prodaji najbolj v promet.

Svet se utaplja v skrbah za prihodnost, na človeštvo pritiska mora negotovosti. V takem vzdušju ni več mesta za materializem; človek se obrača od notipljivih stvari k vrednotam, ki so daleč nad njimi, — a so »nevidne«.

stoletnico tega važnega dogodka za vse vernike gorške nadškofije, je nadaljeval msgr. Ambrosi, nočemo, da bi bilo to praznovanje mrtvih spomenikov, temveč žive cerkve, zato pa naj bo zaključek in krona vseh slovesnosti oni, ki je vir in začetek življenja v Cerkev, evharistični Jezus, katerega bomo prihodnje leto v mesecu juniju priredili velik škofijski evharistični kongres v Gorici.

Goriška nadškofija je torej uradno začela z jubilejnimi proslavami, katerih smo se udeležili in se bomo še tudi mi Slovenci.

PRIZOR IZ »PASIJONA« V STANDREŽU

„Sroč s Kristusom!“

V večnem mestu Rimu se je v nedeljo, 25. maja, v nekaterih volilnih lokalih pred začetkom volitev ponovil naslednji značilni dogodek:

Dvignil se je pred začetkom komunistični član volilne komisije, izzivajoče je pregledal vse stene šolske sobe, ki je služila tisti dan za volišče, zagledal je sv. razpelo, to je podoba Zveličarja na križu, in je ogorčeno zahteval od predsednika volilne komisije, naj da križ takoj sneti, ker ne spada na volišče.

Tam, kjer so bili predsedniki volilne komisije energični, je križ ostal na svojem mestu, a bila so tudi volišča, iz katerih se je morala podoba za ljudi trpečega Boga umakniti pod raznimi pretekami, kakor da ne bo novih žalitev sv. Kriza, da križa ni v seznamu onih predmetov, ki morajo po zakonu biti v volilnem lokalu, in podobno. Nekateri predsedniki komisije so se hoteli izogniti osebni odločitvi in so dali na glasovanje komisiji, če naj križ ostane ali ne. V eni teh volilnic je stavila komunistična zastopnica ta predlog in uprl se mu je le zastopnik demokrščanske stran-

ke, vsi drugi člani komisije so molče odobrili, kar je komunistka terjala in dosegla.

Kdo bi se pri tem ne zmisli na judovsko ljudstvo ob Kristusovem času, ki je pred Pilatom kričalo: »Ne maramo, da bi nam ta vladal!« Ali na ono Pilatovo vprašanje: »Kateraga hočete, Kristusa ali Baraba?«

Tako, je bilo na voliščih. — Poglejmo, kako so komunisti govorili in pisali pred volitvami:

Na volilnem shodu na trgu Esedra v Rimu je par dni pred volitvami Nenni izgovoril sledeče besede: »Kadar predsednik Nitti terja od vseh strank, naj spoštujejo konkordat (med sv. stolico in italijansko državo), kadar ta mož zatrjuje, da v Italiji noben človek ne ogroža katoliške Cerkve, ima pač pravico zahtevati od vas, da mu verujete.« (Nenni je bivši fašistovski general v Bologni in danes voditelj levičarske socialistične stranke, ki je združena s komunisti pod znakom Kapitola nastopala pri volitvah in agitirala za brezverce.

TRZASKI GOSTJE PRI KONGRESNI PROCESII V STANDREŽU

„Volkodlaki na delu“

(»Ljudska pravica« 31. maja 1952)

Pod zgornjim naslovom je prinesla »Ljudska pravica«, glasilo KP Slovenije, članek, ki je ves naperjen zoper jugoslovanske škofo v Ljubljani in Mariboru. Članek se začneja takole:

»Šefi katoliške Cerkve v Jugoslaviji in še posebno v Sloveniji še niso prišli do spoznanja, da je minila doba duhovnega nasilja, ki so ga zganjali nad ljudstvom pretekla desetletja. V socialistični Jugoslaviji ima vsak državljano pravico do lastnega prepričanja in svetovnega nazora, kakršnega si izbere, in nihče nima pravice nasilno posegati v njegovo miselnost. Cerkve, ki je imela nekdanj po materialnih koristi tudi javne predpovedi, je postavljena na svoje pravo mesto. Cerkve je ločena od države in iz šole. Verski pouk smo postavili tja, kamor spada — v cerkve. Nikomur ni zabranjeno, da se udeležuje verouka. Nobenemu duhovniku ni prepovedano izvrševati verske obrede in poučevati verouk. Nikjer na svetu ne bi iz tega napravljali vprašanj. V vseh naprednih deželah je tako. Toda v Jugoslaviji se vodstvo Cerkve ne mara pomiriti s takšnim stanjem. Kaj je vzrok tega?«

TROJNA OBLAST CERKVE

»Pravica« odgovarja na zastavljeno vprašanje po naučeni šolski nalogi: »Pohlep po oblasti in izgubljenih privilegijih je kriv takemu zadržanju Cerkve, kakor se nam razodeva iz vse njene zgodovine, stare, noveje in najnoveje. Seveda ni »Pravica« tega povedala v enem stavku kot mi, temveč je za to uporabila tri stolpe tiska ter privlekla pri tem na dan Galileja, Giordana Bruna in inkvizicijo. Nisem še bral komunističnega članka zoper Cerkev, v katerem bi ne našel teh treh »temeljnih argumentov« vsakega komunista zoper Cerkev. Taki reveži so, da znajo uporabljati samo to, kar so liberalni framosoni v preteklem stoletju ogledali do kosti in mozga. Bomo zategadelj skušali mi odgovoriti »Pravici« na zastavljeno vprašanje.

»Šefi katol. Cerkve« niso šefi, temveč je njihov stalni in uradni naziv »škofje«. Tako jih imenujemo v slovenskem jeziku vsaj tisoč let. Če »Pravica« tega ne ve, naj se gre učiti slovenščine. »Duhovno nasilje«, na katero misli članek, je, kot je razvidno iz njegovih nadaljnjih izjav, trojna oblast Cerkve, katero je to prejela od Kristusa, kot nas pouči vsak Kat. katekizem, zato, da jo izvršuje v njegovem imenu vse dni do konca sveta v blagor vernikov. Tako je namreč Jezus naročil apostolom: »Pojdite in učite vse narode!« Ni pa rekel: »Učite jih samo v cerkvi«. Nasprotno, on sam je dejal, ko je učil predvsem na prostem, zunaj shodnic in templja pod milim nebom. Zakaj bi torej duhovnik ne sme učiti verouka tudi v šoli, na svojem domu, ali kjerkoli drugje? Tudi drugod je cerkev ločena od države, toda duhovnik je prost, da sme učiti verouk kjerkoli hoče in kadarkoli hoče: je prost, da sme tiskati katekizem doma ali drugje, da jih sme otrokom razdeljevati zastoj ali proti plačilu, ne da bi se mu bilo treba bati kazni od katerekoli civilne oblasti. Zakaj tega ne sme v Jugoslaviji in še posebej, zakaj tega ne sme v Sloveniji? Zakaj so tam številni duhovniki dobili tako občutne kazni, ker so poučevali verouk? Zakaj tam ni bilo do sedaj mogoče tiskati katoliških katekizmov in molitvenikov in podobno? Zato ker tam Cerkev ni ločena od države, temveč tam je Cerkev sužnja države!

»Nikomur ni zabranjeno, da se udeležuje verouka,« pravi članek. Lažnivec! Zakaj so državni uslužbeni podvrženi vsakovrstnim šikanam, če pošiljajo svoje otroke k verouku?

DUHOVNA SVOBODA V FLRJ

»V socialistični Jugoslaviji ima vsak državljano pravico do lastnega prepričanja in svetovnega nazora, kakršnega si izbere, in nihče nima pravice nasilno posegati v njegovo miselnost. Članek meni, da je s tem žedel žebelj na glavo, a je le samega sebe obsodil. Predvsem pravica do lastnega prepričanja in svetovnega nazora je nekaj urojenega in človeku tako lastnega, da mu nobena oblast te pravice ne more vzeti, niti socialistična v Jugoslaviji ne. V svojem srečju lahko mislim in po svoji pameti lahko

sodim o svetu in glavnih življenjskih vprašanjih, kakor se meni zdi prav in pametno. Tega mi nobena policija ne more prepovedati, tudi titova OZNA ne. Zato je taka trditve v primeri s Cerkvijo smešna, saj je ravno v cerkvenem zakoniku najbolj zaščitena človekova duhovna svoboda. Taka trditve pa je smešna tem bolj v ustih komunističnega propagandista, ko je vsemu svetu znano, kakšna duhovna svoboda vlada pod komunističnimi režimi. Tam smeš misliti v svoji glavi, kar hočeš, toda svojih pravih misli, če niso v skladu z navodili Partije, ne smeš povedati, sicer te čaka odpust iz dela, izgon iz šole in morda celo brezplačen dopust v zaprtih UDBE. In v tem je ravno razlika med Cerkvijo in Partijo. Cerkev dovoli, da ne samo misli, kar se ti zdi, temveč da svoje misli tudi poveš na svoje odgovornosti pred večnim Sodnikom. Partija pa ti dovoli, da samo misliš po svoje, govoriš in delati pa moraš tako, kakor ukazuje uradna linija Partije, sicer gorje ti! Zato je Partija v Sloveniji zahtevala čisto vseh učiteljev in vzgojiteljev, ki obiskujejo cerkev in opravljajo svoje verske dolžnosti: zato so iz mariborskega učiteljskega izključili okrog 30 dijakov, ker so javno kazali, da drugače mislijo nego se spodobi. Ko se je Edvard Kocbek v knjigi Strah in pogum drznul tudi povedati, kaj si sam misli o partizanskih junakih in njihovih nasprotnikih, je dobil ukor, da ga bo pametil vse življenje. Vse to so dokazi, da ni Cerkev ona, ki izvaja duhovno nasilje, temveč duhovno nasilje izvaja Partija povsod, nad vsemi, še najbolj pa nad svojimi člani, ki so v resnici sužnji Partije v polnem pomenu besede. Tako sužnji, da sklepajo cerkvene poroke skrivaj ponoči; da dajejo krstiti svoje otroke prav tako tajno in podobno. So taki pojavi znamenje duhovne svobode?

KAM SPADA VEROUK

Dalje pravi članek: »Cerkev je ločena od države in iz šole. Verski pouk smo postavili tja, kamor spada — v cerkev. »Kdo je dejal, da verouk spada samo v cerkev? Kristus je naročil apostolom: »Pojdite in učite vse narode!« Ni pa rekel: »Učite jih samo v cerkvi«. Nasprotno, on sam je dejal, ko je učil predvsem na prostem, zunaj shodnic in templja pod milim nebom. Zakaj bi torej duhovnik ne sme učiti verouka tudi v šoli, na svojem domu, ali kjerkoli drugje? Tudi drugod je cerkev ločena od države, toda duhovnik je prost, da sme učiti verouk kjerkoli hoče in kadarkoli hoče: je prost, da sme tiskati katekizem doma ali drugje, da jih sme otrokom razdeljevati zastoj ali proti plačilu, ne da bi se mu bilo treba bati kazni od katerekoli civilne oblasti. Zakaj tega ne sme v Jugoslaviji in še posebej, zakaj tega ne sme v Sloveniji? Zakaj so tam številni duhovniki dobili tako občutne kazni, ker so poučevali verouk? Zakaj tam ni bilo do sedaj mogoče tiskati katoliških katekizmov in molitvenikov in podobno? Zato ker tam Cerkev ni ločena od države, temveč tam je Cerkev sužnja države!

»Nikomur ni zabranjeno, da se udeležuje verouka,« pravi članek. Lažnivec! Zakaj so državni uslužbeni podvrženi vsakovrstnim šikanam, če pošiljajo svoje otroke k verouku?

HEROJI NAŠEGA ČASA

Zato je tudi logično in naravno, da se zaradi takega postopanja jugoslovanskih oblasti čuti katoliška Cerkev ogroženo v svojem bistvu in v svojem božjem poslanstvu in da zato po svojih predstavnikih katoliških škofih skuša priti v okoliščini, ki grozi dušam ravno zaradi brezbožne propagande, ki jo vodi Partija

povsod, posebno še med mladino v šolah. »Ne smemo dovoliti, da bi se pod videzom cerkvenih obredov zastrupljala naša mladina... Resnica je namreč, da je zadnje čase naša mladina začela padati zopet pod vpliv vere...«, je izjavil Tito v govoru pred zastopniki kongresa Zveze jugoslovanskih dijakov dne 15. marca 1952. Katoliški škofje

v Jugoslaviji in posebno še ljubljanski pomožni škof msgr. Vovk vsrjijo nadvse težko nalogo, ko branijo pravice Cerkve in duš v svoji državi. Oni niso »volkodlaci«, temveč dobri služabniki Kristusu, ki zaslužijo podporo in občudovanje celega sveta, oni so heroji, sveti spoznavalci dvajsetega stoletja.

DOBERDOBSKA GODBA PRI KONGRESNI PROCESII

GOSPODARSTVO

Narodni dohodek in kmetijstvo v Italiji

Minister Pella je orisal v parlamentu razvoj italijanskega gospodarstva v letu 1951. Iz njegovih podatkov povzemamo:

NARODNI DOHODEK

ali zaslužek vseh italijanskih državljanov je znašal lansko leto 9.606 milijard lir, kar pomeni povišek 15,4% napram prejšnjemu letu. Ta dohodek je sestavljen iz 7.423 milijard čistega dohodka, 1.223 milijard davkov in dajatev, 114 milijard iz inozemstva (nakazila izseljencev, prevozi, obresti kapitalov, itd.), ter 846 milijard porabljenih za zdrževanje in odpis na premoženju in nepremičninah.

Glavni vir dohodkov izvira iz industrije, ki je prispevala z nad polovico k celotni svoti. Dohodki iz kmetijstva ne dosegajo tretjine celotne svote, 14,4% pa predstavljajo dohodki iz trgovine, od denarnih zavodov, zavarovalnic itd.

DOHODKI IZ KMETIJSTVA

Dočim je vzrastle lansko leto celotni dohodek za 15,4% napram prejšnjemu letu, je znašal povišek pri kmetijstvu in gozdarstvu komaj 10%; torej ne drži, da kmetijstvo koraka z industrijo, kar je tudi umljivo, ker dohodek iz kmetijstva zavisi od mnogo nenačrtnih predpogojev (vreme vpliva na letino). Celotni čisti dohodek iz kmetijstva in gozdarstva je znašal 2.204 milijarde, pri čemer je že odbitih 168 milijard za odpise in 317 milijard za nakup gnojil, semen, krmil, itd.).

Ta dohodek se razdeli odstotno z 22% na žitorejce, 40% na živinorejce, in 38% na vinogradništvo, sadjarstvo, vrtnarstvo in drugo.

Napram razmeram pred zadnjo svetovno vojno je zelo padel odstotek dohodkov iz žitorejce (več kot za 1/4), kar je posledica neodgovarjajoče cene pšenice. Skoraj za toliko pa so se dvignili dohodki iz živinorejce, ki ima danes v splošnem zadovoljive cene.

Kmetijstvo je velevažno za gospodarstvo vsake države, a dejstvo je, da prispeva vedno manj k celotnim dohodkom vseh državljanov. V Italiji so še pred 50 leti dohodki iz kmetijstva predstavljali nad polovico vseh dohodkov, danes pa ne predstavljajo niti 1/3 in delež še nadalje pada. In vendar ostane kmetijstvo temeljna gospodarska podlaga vsega človeštva, saj nudi hrano, katere do sedaj ne more nadomestiti nobena industrija.

Če zori sadje ali grozdje,

ali če je blizu zorenja, potem ne smeš na noben način pokončavati sadnega mrčesa z arzenati, temveč vedno s takimi sredstvi, ki niso strup za človeka. V tem oziru imaš na razpolago DDT v raznih oblikah, predvsem pa v obliki »gesarolov«. Tega je več vrst: za prašenje je na razpolago »gesarol« s 5% DDT; tega mešes z žveplalnikom, za majhne potrebe zadostuje tudi stara nogavica. — Za škropljenje je na razpolago »gesarol« s 10% DDT ali pa tudi s 50% DDT. Prvega potrebuješ za 100 litrov škropiva po 1 kg, onega s 50% DDT pa samo 20 dkg; z enim kg napraviš 500 litrov škropiva. — Gesarol lahko mešaš

raztopini modre galice, torej se pri krompirju lahko istočasno boriš proti peronospori in kloradskemu hrošču, pri trtah pa proti peronospori in grozdnim črvom ali sukačem.

Trtjon ali cigarar

je letos napravil precejšnjo škodo, ker visi raz trt zelo mnogo cigar: dotični listi so uničeni, listi pa so pljuča trte (in rastlin sploh), torej manjka en del pljuč.

Proti temu škodljivcu se borimo najuspešneje tako, da oberemo vse cigare in jih vržemo v ogenj. V cigarah so namreč zavita jajčka škodljivca in zato ne spada jo te cigare na gnoj, temveč v ogenj.

Cigare lahko pobirajo tudi otroci, samo naučiti jih moraš. Če jim obljubiš kakšno nagrado, bodo celo zelo pridni. Seveda moraš obljubljeno nagrado tudi izročiti, če je bila zaslužena.

Očistite vinograde!

Plevel pod trtami odjeda trtam namenjeno hrano, istočasno pa je tudi ognjišče različnih glivičnih bolezni, predvsem peronospor. Pa tudi kakšen živilski škodljivec se tam skriva. Zato mora plevel izgniti iz vinogradov.

Istočasno moramo odstraniti raz debel trt vse nerodovite poganjke. Zgručeno je, da take poganjke kar odčesemo, ker s tem napravimo trtam precej popolnoma nepotrebnih in škodljivih ran.

Tudi med zelenjem na starih trtah moramo napraviti nekaj reda: Iz nekaterih oči sta pognala po dva poganjka. Če je kateri nerodoviten ali malorodoviten, ga odstranimo. Odstranimo tudi vse one poganjke brez zaroda, ki ne pridejo v poštev za les.

Bujno rastoče, to je dolge poganjke, ki imajo zarod, moramo nekoliko urediti, to se pravi privezati, najbolje z rafijo. NE JIH PREŠČIPAVATI!

Če bi toča klestila po trtah...

Takoj po toči moraš v vinograd, a ne zato, da tožiš nad nesrečo, temveč zato, da rešiš, kar se rešiti da.

Odstraniti, to se pravi, pobrati moraš po tleh vse odbite poganjke in liste, odrezati moraš vse nalomljene in prebite poganjke ter iste vreči na ogenj. Takoj za tem moraš škropiti z raztopino modre galice, ker drugače se peronospora razvije že v par dneh in ti uniči kar je toči ostalo.

Z žveplanjem lahko nekaj počakaš, a največ tednih dni. Škropiti pa moraš takoj, če le mogoče še isti dan, ko je padala toča.

Pomanjkanje mesa

Po mesu je vedno večje povpraševanje in to po celem svetu. Ker raste povpraševanje bolj hitro kot se viša proizvodnja, ima to za posledico višanje cen. In kljub visokim cenam poraba raste.

V Italiji in tudi v nekaterih drugih državah so začeli veliko propagando za rejo kuncev, domačih zajcev. Izvedenci pravijo, da bi z lahkoto v Italiji priredili in zaklali letno po 100 do 120 milijonov kuncev, ki bi dali toliko mesa kot 200.000 goved. Poleg tega bi imeli še kože.

V Italiji je kunčereja najbolj razširjena v Piemontu, a rejci povzijejo svoje kunce sami doma in zato mora samo mesto Turin uvoziti iz ostale Italije mesečno po 1000 do 1500 q kunčjega mesa.

PIERRE L'ERMITTE:

NESPAMETNI SVET

Roman iz druge svetovne vojne

Tedaj ga je mati prosiče pogledala. Začeli so govoriti o drugih stvareh. Popoldne je Arlette zopet začela urejeno misliti. Mati je pazila nanjo, da ne bi zinila kaj nerodnega. Bratanci so prišli vsi poparjeni vprašati, kako ji je. Gospa Huron jih je silno ošela in jim zabičila najstrožji molk. Če se bo kdaj kaj zvedelo, se bo samo po njihovi krivdi. In to bi bilo ošudno početje. Drugi dan je bila Arlette še vsa bolna. Ko je bila sama z bratom, je začutila potrebo, da se opraviči. »Najprej bi se ti rada zahvalila,« mu je rekla, »ker si dogodek zakril; bil si res viteški. Sedaj pa govoriva o tej stvari malo, a dobro. Obračam se nate, ki si krščanski fant, da pomirim svojo vest. Povem ti tole:

Na ples sem šla z materinim dovoljenjem... Tam sem plesala... in popila nekaj kozarcev šampanjca... To je v redu.

Obljubila sem, da pojdem s plesa ob enih ponoči. Ob enih ponoči sem odšla z namenom, da se vrnem naravnost domov.

Na vzhodu stopnic pa sta mi bratrance proti volji Raoula, katerega hočem oprostiti vsake odgovornosti, predlagala, da napravimo četrti ovinek, zato, da si bomo lahko ogledali delo na tržnicah. Ali priznaš, da do tu ni bilo nič slabega?

V tržnicah sem stopila iz avtomobila, ker me je zanimalo, da si od bližje ogledam gore zelja in zelenjave ter razkladanje rib in mesa.

Ker sem pač že bila v ohmočju tržnic, je bilo

vendar logično, da sem si ogledala, kar sem prišla gledat.

V trenutku, ko sem hotela zopet vstopiti v avto, so me bratrance povabili, da pokusim tisto preprosto jed, katero imenujejo juho s sirom...

Noč je bila mrzla... med vožnjo sem postala lačna... juhe s sirom še nisem nikoli jedla... za trdili so mi, da je gostilna dostojna... To je tudi res. Sprejela sem povabilo.

In to je vse. »Ali mi sedaj lahko označiš, toda odkrito in kot da bi bil moj spovednik, kje se začne moja krivda?« Gerald je ostro poslušal.

Gledal je njene udrt, črnoobrobljene oči in njen trudni obraz. Nato jo je prijel za majhne roke, ki so bile od mrzlice še brez moči.

»Kje se je začela tvoja krivda, draga moja...? Ne vem. Vedeti bi moral, kateri hip te je vest opozorila, da pazi...

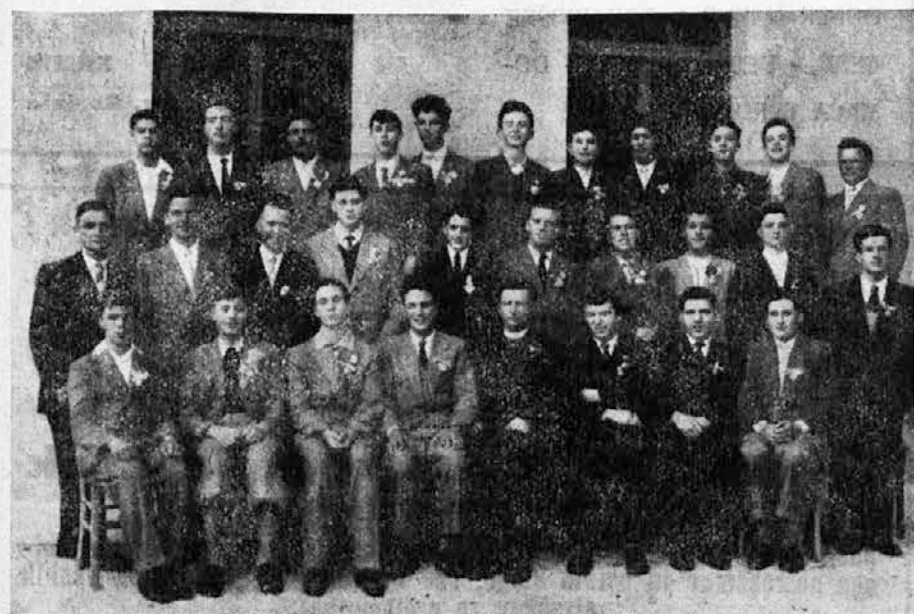
Toda če ne vem, kje se je začela tvoja krivda, pa vem, kje se je začela krivda drugih. Očeta in mater ne morem soditi. To je poglavje, katerega nimam pravice načenjati. Pač pa sem predčerašnjim ponoči, ko sem te nesel na rokah kakor mrtvo, obtožil samega sebe...

»Ti... sebe?«

»Da, sebe, sestra. Rekel sem si, da je Bog vsakomur naložil skrb za bližnjega. Ti pa spadaš med moje najbližje... Ravnal sem torej kot pravi sebič, ko sem pustil, da si sama šla na svoj prvi ples...

»Saj je bil tudi Filip tam.«

»Gotovo. Toda Filip je slabič, ki najbrž ni prejel takih milosti, kot sem jih prejel jaz. Da sem bil tam, bi se to, kar se je zgodilo, ne bilo pripetilo. Zato bi bil moral biti tam.«

MLAD. MAR. KONGREGACIJA V GORICI

Z G O R I Š K E G A

Vojaška parada

Binkoštni ponedeljek je bila v Gorici velika vojaška parada. Ta dan smo namreč praznovali dan republike in je star običaj, da se ob tej priliki vršijo po vseh večjih mestih vojaške parade. Letos so mislili izbrati v ta namen Videm, kjer je sedež vojaške komande. Toda neki krogi so si želeli parado v Gorici. Zato se je tu tudi vršila. Goričani smo z radovednostjo gledali razne vojaške oddelke, ko so korakali po goriskem Korzu, ali še bolje, ko so se vozili na tankih in vojaških avtomobilih, saj je bil dober del vseh čet motoriziran. Na Korzu so paradi prisostvovali vojaške in civilne oblasti. Bilo je tudi precej radovednega ljudstva.

S to parado so verjetno hoteli zopet izpričati italijanstvo Gorice.

Češčenje za prvi petek

V petek 6. junija bo ura češčenja v cerkvi sv. Antona Starega ob 8h zvečer. Tako bo ostalo vse poletne mesece. Molili bodo tretjo uro. Prinesite knjižice!

Za prvo soboto

Ob 6h jutraj sv. maša s premišljevanjem v stolnici. Zvečer ob 8.30 shod za moše in fante na Placuti. V nedeljo 8. jun. ob 8h jutraj bo sv. maša za moše in fante pri sv. Ivanu.

Cerkvena glasba

Te dni je izšla v samozaložbi zbirka 11 obhajilnih pesmi, ki jih je uglasbil prof. M. Filej na tekst msgr. S. Gregorca. Pesmi so lahke, tako da jih brez truda zmorejo tudi podeželski zbori. Cena je zelo nizka. Zato naj si jih oskrbijo vsi naši podeželski zbori ter pomagajo tako kriti nemajhne stroške pri založbi. Naročajo se: M. Filej, Via Seminario 7, Gorica.

Čimprej objavimo o zbirki strokovno oceno. Za danes jo vsem zborom, tu in v inozemstvu, toplo priporočamo. Primerno lahkah obhajilnih pesmi nimamo veliko. Zato je ta zbirka tem bolj dobrodošla.

Prireditve v Doberdolu

V nedeljo 25. maja se je vršila v Doberdolu uspela prosvetna prireditve. Doberdolski cerkveni pevski zbor zasluži vso čast in pohvalo, da je kljub toliki zaposlenosti s pripravami za evharistični kongres ter za fantovski in dekliski dan, utegnili pripraviti prelepo štiridejansko »Divji in nedeljski loveci« ter podati še nekaj slovenskih umetnih pesmi.

Zanimanje za igro je bilo veliko, to je pokazala obilna udeležba ne samo vaščanov, temveč tudi iz sosednjih vasi. Precej velika dvorana je bila nabito polna. Videli si tudi odlične goste, med njimi doberdolskega g. župana. Vsi so bili zadovoljni, da so prisli, ker so igrali in pevcu hvalevredno podali svoje vloge.

Laskar, gospodar in divji lovec, je bil tako dovršen v igri in je izvalil toliko smeha, da ga gledalci še dolgo ne bodo pozabili. Barbka, gospodinja, je bila v svojem vipavskem narečju zelo prikupna osebnost. Cilka, nevesta, pravo pošteno sloven-

sko dekle, se je vsem vtisnila v spomin. Stefan, divji lovec, je bil posrečen tip, saj se je znal tako odločno fantovsko potegniti za svojo izbrano nevesto Cilko; poleg tega je pokazal, da globoko pozna naravo, posebno gozdove ter njih divjačino. Logar, zapriseženi čuvaj knežjih gozdov, je s svojim ponosnim in oblastnim zadržanjem pokazal pravo odrsko osebnost. Knez in princ sta se znala dobro živeti v svojo vlogo. Prav tako tudi vsi ostali gostje in lovci.

Režiser je od svojih igralcev dosegel res veliko lepega.

Scenarija in kostumi igralcev so bili skrbno in okusno pripravljeni. Levji delež pri tem pa je imel neumorni in zaslužni č. g. župnik iz Doberdola, za kar smo mu bili vsi gledalci pristržno hvaležni. Zato voščimo njemu in cerkvenemu pevskemu zboru še veliko uspehov v bodočnosti.

„Mlini pod zemljo“

bodo zopet obratovali. Ker so nas prijatelji in znanci iz mesta in okolških vasi naprosili, da bi to igro še enkrat ponovili, jim radevolje ustrezemo ter jo ponovimo prihodnjo nedeljo, 8. junija, ob 5 uri popoldne v dvorani Marijinega doma na Placuti. — Nihče naj ne pride k predstavi brez vstopnice, ki jo dobite v trgovini čevljev pri Košiču v začetku Raštela ali pa pri Travniskem kaplanu. — Da je uspeh omenjene igre tako zadovoljiv, gre vse priznanje predvsem izvrstnemu režiserju g. Maksu Komacu, kateremu se ob tej priliki za ves njegov trud in nesebično požrtvovalnost iskreno zahvaljuje

Mladenška Marijina kongregacija

Nove knjige

V uredništvu našega lista in v Dobrodelni pisarni imamo na razpolago nekaj deset izvodov spominske knjižice pok. dr. Lamberta Ehrlicha in pa zelo koristne apologetične brošure o veri. Izvod vsake omenjenih knjižic stane le 20 lir.

Lahkoatletске tekme slovenskih srednjih šol

Že od lanskega leta obstajajo na srednjih šolah v Italiji tako imenovani športni odseki. Lansko leto so bili člani teh odsekov samo dijaki, letos pa so tudi dijakinje; tako imajo višje srednje šole športne odseke za dijake in športne odseke za dijakinje. Namen teh odsekov je, poživiti med dijaštvom zanimanje za lahko atletiko. Kar se tiče tehničnih zadev, vodijo te odseke profesorji oziroma profesorice telovadbe. Športni odseki imajo svoje tekme: dijaki imajo najprej tekme v okviru svojega zavoda v teku čez drn in strn in v lahki atletiki, nato pa se najboljši od posameznih odsekov oziroma posameznih zavodov pomerijo še na provincialnem tekmovanju za prvenstvo province. Diakinje pa imajo samo lahkoatletске tekme v okviru svojega zavoda.

Tudi slovenske srednje šole v Gorici b. majo svoj športni odsek tako za dijake kot za dijakinje. Dijaški odsek je imel letos zavodne tekme v teku čez drn in strn

ter v lahki atletiki, provincialnih tekem se pa ni smel udeležiti, ker ga višja šolska oblast ni pustila, češ ker bi kot Slovenci utegnili povzročiti kake demonstracije (! ?). Diakinje so imele zavodne tekme v lahki atletiki.

Rezultati tekem so naslednji:

A) Diaki. 1) tek čez drn in strn na 1500 m: 1. Baveon V. gimn. v času 4 min. 58"; 2. Jare V. gimn. 5'58"3/5; 3. Uršič III. učitelj. 4'58"3/5; 4. Calvetto II. strok. 4'59"; 5. Cupin II. licej 5'23"; 6. Rakar III. nižja g. 5'24".

Prvak za leto 1951-52 je Baveon, kot zavod pa je zmagala višja gimn., oziroma V. razred gimnazije.

II) Lahkoatletске tekme.

Tek na 80 m: 1. Bednarik I. licej v času 10"1/10; 2. Baveon V. gimn. 10"1/10; 3. Zavadlav IV. učit. 10"4/10; 4. Lenardič III. strok. 10"5/10; 5. Rešič II. licej 10"7/10; 6. Devetak IV. učitelj. 10"7/10. Tek 1000 m: 1. Jare V. gimn. v času 3'15"2/10; 2. Uršič III. učitelj. 3'15"7/10; 3. Calvetto II. strok. 3'15"7/10; 4. Rakar III. n. gimn. 3'28"2/10; 5. Cupin II. licej 3'31"5/10; 6. Lenardič III. strok.

Skok v višino: 1. Baveon 156 cm; 2. Jelen III. učit. 156; 3. Lovrenčič III. licej 140; 4. Jare 140; 5. Bednarik 140; 6. Zavadlav 135 cm.

Skok v daljavo: 1. Baveon 5.56 cm; 2. Bednarik 554; 3. Šuligoj V. gimn. 546; 4. Jare 493; 5. Čotar I. licej 474; 6. Lenardič 453 cm.

Met krogle 5 kg: 1. Benedetič III. učit. 11.33 m; 2. Terpin I. licej 11.13; 3. Lenardič 10.93; 4. Čotar 10.91; 5. Zavadlav 10.50; 6. Jelen 10.35 m.

Stafeta 2x100 m: 1. V. gimn. (Baveon, Šuligoj) v času 26"; 2. IV. učit. (Devetak, Zavadlav) 26"3/10; 3. I. licej (Bednarik, Rešič) 26"5/10; 4. III. strok. (Lenardič, Calvetto) 27"3/10; 5. III. n. gimn. (Rakar, Leban) 27"8/10.

Prvaki posameznih disciplin so vsi prvi zgoraj naštet; prvak med zavodi pa je višja gimnazija oziroma V. razred gimnazije pred licejem in učiteljskim.

B) Diakinje. Tek na 50 metrov: 1. Vižintin III. n. gimn. 7"8/10; 2. Žigon III. n. gimn. 8"; 3. Doljak II. licej 8"3/10.

Skok v višino: 1. Petroni I. učit. 125 cm; 2. Vižintin III. n. gimn. 125; 3. Pahor IV. učit. 125 cm.

Met krogle 3 kg: 1. Furlan III. strok. 8.61 m; 2. Bonetta II. učit. 8.59; 3. Graven II. učit. 8.54 m.

Prvakinje v posameznih disciplinah so vse prve zgoraj našete; prvak med zavodi pa je nižja gimnazija pred učiteljskim in licejem.

ZAHVALA

Vsem onim, ki so na katerikoli način počastili spomin naše ljubljene mame

**Marije Angele Žvanut
roj. Rijavec**

zlasti še pevskemu zboru, se tem potom iskreno zahvaljuje

družina ŽVANUT

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

S T R Ž A Š K E G A

SLOVENSKA MARIJINA DRUŽBA V ROJANU PRIREDI V NEDELJO 8. JUNIJA DRAMO V STIRIH DEJANJIH »VRNITEV«. PRIREDITEV BO PRICELA OB 17.15 V ULICI APIARI 17. MED ODMORI BO TUDI OBIČAJNI SREČOLOV. PRIJATELJ IN ZNANCI VLUJNO VABLJENI! IGRO BOMO PONOVLILI 15. JUNIJA.

Zaključna šolska prireditve na Plavljah in v Škofijah

V soboto zvečer po 8h se je vršila na Plavljah zaključna šolska prireditve, ki so jo pripravili dijaki Kmetijskega strokovnega tečaja s sodelovanjem učencev osnovne šole.

Prvi del je obsegal cikel recitacij o naši zemlji, katere so spremljale skioptične slike in glasbena sinhronizacija s primerno povezo. Na ta način so ljudje z lahkoto došli ves pomen vsake posamezne recitacije. Te so bile res občutene in mojstrsko podane. Zlasti je bila lepo podana in toplo sprejeta pesem Karla Široka »Kako je bilo tebi Marija takrat...« Marsikoga je tako ganila, da je jokal.

V drugem delu sta gledalce zelo razveselila oba baleta, ki so ju izvajale male

učenke ljudske šole. Dijaki Slovenskega kmetijskega strokovnega tečaja so pa prav lepo podali dramatiziran prizor iz Jurčičevega Desetega brata »Krijavelj pripoveduje«. Igrali so odlično. Zlasti se je postavil Krijavelj s svojim dokazovanjem »kako je hudiča presegal na dvoje«.

Isti spored so drugi dan popoldne ponovili na Škofijah v dvorani Pečarič. Le da so poleg njih sodelovali tudi učenci ljudske šole iz Škofij.

Tako na Plavljah kakor tudi na Škofijah je bila udeležba občinstva nad vse pričakovanje velika. Vidi se, da so ljudje v krajih, kjer je slovenstvo ogroženo, posebno potrebni take duševne hrane!

Ob koncu šolskega leta priredijo slovenske srednje in strokovne šole v Trstu zaključno akademijo v auditoriju v ul. Teatro Romano. Da bo omogočena udeležba čim večjemu številu staršev in prijateljev šolske mladine, bo prireditve dvakrat in sicer v soboto 14. t. m. zvečer in v nedeljo 15. t. m. popoldne. Ker je pa število prostorov omejeno, bo dovoljen vstop samo z vabili, ki bodo interesantom na razpolago prihodnji teden v tajništvih vseh slovenskih srednjih in strokovnih šol.

Zaključna šolska prireditve v Devinu

V nedeljo zvečer se je vršila v Devinu zaključna šolska prireditve. Na njej so sodelovali učenci osnovne šole iz Devina in Stivana.

Prireditve je bila razdeljena na dva dela. V prvem delu so bile podane razne pevske točke in recitacije. V drugem delu pa trodejanka »Desetnik in sirotica«.

Prireditve je zelo lepo uspela. Pa tudi udeležba je bila velika.

Tobačna tovarna prenehala z obratovanjem

O zastrupitvah v tobačni tovarni smo pred časom precej poročali. Med volitvami je italijanski finančni minister Vanoni obljubljal, da bo poskrbel izplačilo tudi za one dni, ko je bila tovarna zaradi množične zastrupitve zaprta. O denarju pa ni ne duha ne sluha. Še več! Vodstvo je zaradi »pomankanja« tobaka, tovarno zaprlo in tako so vse delavke ostale brezposelne. Tovarna bo menda pričela ponovno obratovati čez dva meseca. Sprejeli pa bodo nazaj tiste delavke, ki bodo sami hoteli, ker so delavke za sedaj dokončno likvidirali. Če bi jih začasno odpustili, bi jim morali ves čas brezdelja dajati neko določeno podporo. Tako pa nič!

Razglasitev imen novih obč. svetovalcev

V nedeljo ob 11h je bila v dvorani Riotta v gledališču Verdi uradna razglasitev imen 60 novih obč. svetovalcev. Svedčanosti je predsedoval predsednik sodišča, ki je prečital imena vseh izvoljenih. Svedčanosti so se udeležili predstavniki tiska, radia ter veliko število radovednih meščanov.

Spominska plošča za padle člane CP

V prostorih sodne palače v Trstu je bila pred časom postavljena v spomin padlim članom CP dvojezična plošča z njihovimi imeni.

Te dni so zavezniške oblasti na mesto prejšnje postavile večjo, tudi dvojezično. Italijanski tisk je zaradi tega zagnal cel vik in krik. Sovražijo pač vse, kar je slovenskega. Pri volitvah si pa le želijo slovenskih glasov!

Prvovrstna krojačnica

JOSIP KRAVOS

za gospe in gospode.

Najboljši izdelki oblek, plaščev itd. po najugodnejših cenah.

TRST - SV. IVAN

ulica Brandesia 53

Vabilo v Doberdob

Na splošno željo bodo v Doberdolu prihodnjo nedeljo ponovili veseloigro »Divji in nedeljski loveci« ob 4h popoldan.

Vsi ljubitelji kulturnih slovenskih prireditev vljudno vabljeni; zlasti vabimo Slovence iz Ronk in Tržiča; ne zamudite lepe prilike!

Vsakovrstno pohoštvo:

SPALNICE, JEDILNICE, KUHNJE
ITD. - PO NAROČILU IZVRŠI
VSAKO DELO. - POROŠTVO ZA
DOBER NAKUP. - TOVARNIŠKE
CENE. - DELO SOLIDNO. - DO-
MAČA TVRDKA.

Tovarna pohoštva

Tel. 32

PRINČIČ

KRMIN

Cormons prov. Gorizia

POZOR!

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci potrebujejo še vedno Vaše pomoči.

TVRDKA CITRUS
IMPORT-EXPORT

Lastnik Aleksander Goljevšček
TRST, UL. TORREBIANCA 27 - TEL. 2-44-67

pošilja še vedno v Jugoslavijo in ostale evropske države vse življenjske potrebščine in ostalo blago, vse OCARINJENO, torej brez vsakih stroškov za prejemnika.

PRIČAKUJEMO VAŠA CENJENA NAROČILA! - ZAHTEVAJTE INFORMACIJE!

POZOR!

»Saj imaš vendar izpit iz kemije...«
»Gotovo. Pa tudi ti si tu... In ti si vendar več kot kemija.«

»Ljubi Gérald, niti za hip nisem mislila, da bi te obdolžila zaradi tega.«

»Obtožujem se sam!«

»Potem pa je zadeva še resnejša, kot sem mislila. In vendar nisem hudobna; sem samo mlada, neizkušena.«

»Tudi zato moraš biti previdna.«

Arlette je za hip molčala s povešenimi očmi, kakor da v zmešani nejasnosti svojega spomina nekaj bolešno podoživlja.

Potem pa je nenadoma vzkliknila:

»Če bi ti vedel!...«

»Če bi ti vedel kaj?...«

Arlette se je vrgla bratu v naročje, naslonila glavo na njegove prsi in zajokala!

»To je bil moj prvi in zadnji ples!«

VIII.

Gérald se je vrnil v šolo ter se je ves zakopal v učenje za izpite na koncu leta.

Ni se malo začudil, ko je nekega dne prišel k njemu brat z zaskrbljenim obrazom. V šoli ga še nikoli ni bil obiskal.

»Stari prijatelj,« je rekel brez uvoda, »storiti mi moraš uslugo.«

»Kakšno?«

»Pomiri se! Ne gre za denar, temveč za Valentino.«

»Katero Valentino?«

»Zakaj tako sprašuješ? Ali že kaj veš?«

»Nič ne vem.«

»Seveda! Veš... in ne veš! Čisto po svoji jezuitski navadi.«

»Hvala! Toda nisem verjel, da te bo tako kmalu ujela.«

»Ne dovolj hitro zame. Prav zato sem te obiskal.« Gérald je pogledal brata: »Torej ni več ljubezen; to je že norost.«

»To je ljubezen na prvi pogled.«

»Ah... to si domišljaš.«

»Če bi ti imel le trohico smisla za umetnost, bi moral priznati, da je Valentina de Sombroero čudovita ženska!«

»Katero je njeno pravo ime?«

»Piše se Olga Zofija Mumuseau. Ker pa nastopa na odru, boš razumel, da na gledaliških lepkih ni mogla obdržati tega imena.«

»Pred županom!« pa kljub temu ostane Dumuseau.«

»Jasno! Toda ko se bo imenovala gospa Martin-Huronova, se nihče več ne bo vznemirjal zaradi njenega družinskega imena.«

»Kaj so perici starši?«

»Mati je njena! To je poklic kateri koli drugi... Tudi perice so potrebne!«

»In oče?«

»Nima ga več. Sicer pa vse to spada v preteklost.«

»Toda preteklost je zelo važna!«

»Jaz se poročim s sedanostjo. Saj res, ti moje zaročenke ne poznaš.«

»Ne,« je rekel Gérald ledeno mrzlo.

»Torej ti jo bom moral predstaviti. To je tvoja bodoča svakinja.«

»Hvala lepa!«

»Ne delaj vendar tako resnega obraza kot kak razkačen puritanec! Prilagodi se vendar času!...«

(Nadaljevanje)

1) Civilne poroke sklepa v Franciji župan.